

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Eskelä-Haapanen, Sirpa

Title: Nuorten odotukset ja huolet yläkouluun siirtymisessä

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Jyväskylän yliopisto, 2020

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Eskelä-Haapanen, S. Nuorten odotukset ja huolet yläkouluun siirtymisessä. Ruusupuiston kärkiuutiset, (4). <https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/4-2020/1>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Jyväskylän yliopisto > Ruusupuiston kärkiuutiset > Uutisarkisto > 4/2020 > Nuorten odotukset ja huolet ylä

Nuorten odotukset ja huolet yläkouluun siirtymisessä

Yläkouluun siirtyvä nuori hapuilee lapsuuden ja teini-ikäisen välimaastossa. Yhtä selkeitä tukirakenteita ei ole kuitenkaan tarjolla nuorten siirtyessä alakoulusta yläkouluun. Selvitimme, mikä nuoria yläkouluun siirtymisessä mietityttää. On tärkeä kuulla nuorten omia kokemuksia siirtymään liittyvistä odotuksista ja huolista, jotta nuoria, kouluja ja koteja voidaan tukea siirtymään valmistauduttaessa.

Kaverisuhteet korostuvat yläkouluun siirryttäessä

Kun esikoululaiselta kysytään, mitä hän odottaa koulunkäynniltä, vastaus sisältää lähes poikkeuksetta oppimiseen ja opettajiin liittyviä myönteisiä odotuksia. Nämä oppimiseen ja opettajiin kohdistuvat asiat korostuvat myös kouluaan aloittelevien huolenaiheissa. Yläkouluun siirtyville koulunkäynti on jo tuttua, eikä se herätä enää samanlaista huolta kuin koulu-uran alkuvaiheilla. Lisäksi sosiaalisen ympäristön, erityisesti kavereiden, merkitys kasvaa iän myötä. Tiedämme myös, että myönteinen siirtymä yläkouluun tukee parhaimmillaan nuoren koulumenestystä ja -hyvinvointia. Valitettavasti vaikutus on päinvastainen, kun nuorella on huolia.

Keräsimme tutkimuksemme aineiston avoimien kysymysten avulla yli tuhannelta suomalaisnuorelta kuudennen kouluvuoden lopussa. Aineistosta tarkasteltiin yläkoulusiirtymiin liittyviä myönteisiä odotuksia ja huolenaiheita. Kaverisuhteet nousivat nuorten vastauksissa erityisen merkitykselliseksi. Kolmasosalla nuorista oli myönteisiä odotuksia kaverisuhteista, neljäsosalla puolestaan huolia. Myös lisääntyvä vapaus koettiin tärkeäksi. Sen sijaan oppiaineisiin ja oppimiseen liittyviä odotuksia ja huolia tuli esille vain jonkin verran, ja vielä vähemmän mainittiin opettajaan liittyviä asioita.

Nuoret huolissaan kaverisuhteistaan

Epävarmuus tulevan luokan kaverisuhteista aiheutti huolta. Nuoret pohtivat, saavatko he lainkaan uusia ystäviä tulevassa koulussa. Myös mahdollinen kiusaaminen askarrutti nuoria: "Ellen pukeudu tietyllä tavalla, minua kiusataan." Kiusaamista sanallistettiin huolena torjutuksi tulemisesta kaveripiirissä ja pelkona jopa pahoinpitelystä.

Vertailimme huolta kokevien ja huolta kokemattomien nuorten koulu-uupumusta. Koulu-uupumus tarkoittaa pitkittyneitä stressitilaa, joka näkyy esimerkiksi uupumusasteisena väsymisenä tai kyynisenä asenteena koulunkäyntiä kohtaan. Lisäksi tutkimme huolten yhteyttä nuorten itsetuntoon. Huolta kokevat nuoret kokivat enemmän uupumusasteista väsymystä koulun vaatimuksista verrattuna sellaisiin nuoriin, joilla huolta kaverisuhteista ei ollut.

Lisäksi tytöt, joilla oli kaverisuhteisiin liittyviä huolia, suhtautuivat muita tyttöjä kyynisemmin kouluun. Pojilla yhteyksiä kaverisuhteisiin liittyvien huolten ja kyynisyyden välillä ei löydetty.

Monipuolista tukea onnistuneisiin siirtymiin

Jokaisella nuorella pitäisi olla mahdollisuus kokea yhteenkuuluvuutta eli kuulua ryhmään ja tulla hyväksytyksi osana kouluyhteisöä. Tutkimuksemme antoi viitteitä siitä, että olisi kiinnitettävä huomiota erityisesti tyttöjen koulusiirtymää tukevien ystävyyssuhteiden säilymiseen ja rakentumiseen. Tarvitaan myös kotien myötävaikutusta ja nuorten mukaan ottamista suunnittelemaan siirtymää tukevia käytänteitä. Jos nuorten omat voimavarat eivät ole tasapainossa koulun vaatimusten kanssa, he tarvitsevat siirtymän onnistumiseen vankempaa tukea, esimerkiksi moniammatillista tukea koululta. Myös opettajien sekä opettajiksi opiskelevien tietoisuutta nuorten yläkoulusiirtymän vaativasta ajanjaksosta on lisättävä. Onnistuneilla siirtymäkäytännöillä vaikutetaan myönteisesti nuorten kouluhyvinvointiin ja oppimistuloksiin ja estetään mahdollisia opintojen keskeyttämisistä.

Sirpa Eskelä-Haapanen

Sirpa Eskelä-Haapanen, KT, on [opettajankoulutuslaitoksen](#) johtaja ja kasvatustieteiden yliopistonlehtori. Hän on tarkastellut koulusiirtymiä Alkuportaatt-seurantatutkimuksessa ja on kiinnostunut laajemmin käsitysten ja uskomusten kasvatustieteellisestä tarkastelusta.

Lue lisää:

Scandinavian Journal of Educational Research -lehden artikkeli: [Students' positive expectations and concerns prior to the school transition to lower secondary school](#).

[Alkuportaatt-tutkimus](#)

Lähetä palautetta kirjoittajalle: sirpa.eskela-haapanen@jyu.fi

Kuvat: Martti Minkkinen

[Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

0 kommenttia